

หนังสือ Structuring for Success in the English Classroom (Classroom Practices in Teaching English 1981–1982) โดย Candy Carter, Chair เป็นบรรณาธิการ หนังสือที่ตีพิมพ์ความหนาขนาดกลาง 178 หน้า ซึ่งรวบรวมบทความด้านเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษทั้งหมด 31 เรื่อง บทความเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกตีพิมพ์โดย National Council of Teachers of English รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา จากบทความที่ส่งจากครูอาจารย์สอนภาษาอังกฤษทั่วประเทศนับหมื่นเรื่อง

บทความทั้งหมด 31 เรื่องนี้ แบ่งออกเป็น 6 ตอนคือ

1. Structuring the Classroom
2. Integrating the Curriculum
3. Structuring the Writing Assignment
4. Structuring the Evaluation of Writing
5. Structuring Language Study
6. Structuring Reading and the Teaching of Literature

ในตอนแรกมีบทความทั้งหมด 7 เรื่อง กล่าวถึงเทคนิคการสอนและการจัดชั้นเรียน มีการเสนอเทคนิคการสอนหลายแบบด้วยกัน เช่น การจัดชั้นเรียนโดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ให้เวลาผู้เรียนในแต่ละกลุ่มไปศึกษาหัวข้อที่จะเรียนมาก่อน ในชั้นเรียนก็ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายถกเถียงหาข้อสรุปโดยมีสมาชิกคนหนึ่งจกรายงานบันทึก เสนอกลุ่มใหญ่เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอื่นได้อภิปรายกว้างขวางขึ้น เมื่อมีหลายแนวความคิดและข้อสรุปแล้วผู้สอนก็อาจจะนำผลที่ได้จากชั้นเรียนเป็นหัวข้อ นำไปเขียน Writing หรือ Composition ได้ ซึ่งผลก็คือเพิ่มพูนทักษะด้านการสื่อสาร แสดงความคิดเห็น ระดมกำลังสมอง และเตรียมผู้เรียนให้เรียนรู้การวิเคราะห์ วิวิจารณ์ เทคนิคการสอนอีกแบบที่คล้ายคลึงกัน คือให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน คือแบ่งชั้นเรียนเป็นสองกลุ่ม กำหนดบทบาทให้กลุ่มหนึ่งเป็นผู้สอนซึ่งจะต้องค้นคว้าศึกษาเรื่องที่จะนำมาสอนอย่างละเอียด เพื่อที่อีกกลุ่มหนึ่งจะมีโอกาสสอบถามจนเป็นที่เข้าใจกระจ่างชัด และบทบาทของกลุ่มก็จะสลับเปลี่ยนกันไป วิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจศึกษาในสิ่งที่ตนเองได้รับการมอบหมายให้ทำอย่างดีที่สุด เพราะมีเพื่อนร่วมชั้นคอยซักถามตรวจสอบอยู่

การเสนอแนวการสอนโดยใช้วิธีให้ผู้สอนสองชุดประสานงานกัน คือผู้สอนทักษะการพูดจะเริ่มตั้งต้นแนะนำหัวข้อเรื่อง ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด อภิปรายอย่างกว้างขวางเพื่อที่ผู้สอนในเรื่องการเขียน จะมารับช่วงการสอนเทคนิคการเขียนไปอีกช่วงหนึ่ง ด้วยวิธีนี้ผู้สอนจะประเมินการทำงานของผู้เรียนตั้งแต่เริ่มผลิตงานเขียนนั้น มิใช่การตัดสินเฉพาะตัวงานเขียนที่ส่งตอนปลายภาคการศึกษาเท่านั้น

นอกจากนี้ได้มีการอ้างอิงทฤษฎีของ Bloom และ Piaget ในเรื่องพัฒนาการของระดับการเรียนรู้ของมนุษย์ และแนะนำการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้เวลาซึมซับความรู้เป็นลำดับขั้นตอน

สำหรับผู้เรียนต่างชาติ ได้มีบทความเสนอแนะเทคนิคการสอนด้วยการทำย่อความ (Paraphrasing) หรือบทคัดย่อ (Abstract) หลังจากการอ่านสิ้นสุดลง ด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนต่างชาติได้เข้าใจภาษา (Language) โครงสร้าง (Structure) แบบแผน (Pattern) หลักภาษา (Mechanics, Grammar) รวมทั้งรู้คำศัพท์ ความหมายตามพจนานุกรม (Denotation) ความหมายแฝง (Connotation) รวมทั้งความละเอียดอ่อนของภาษาคำย (Nuances of Language)

นอกจากนี้ได้มีการเสนอแนว Holistic Approach เพื่อไม่ให้แบ่งการสอนวิชาการเขียนตามสาขาวิชา แต่จะให้ผู้เรียนได้ศึกษางานเขียนของทุกสาขาวิชา เช่น จดหมายธุรกิจ การเขียนรายงานของวิศวกร หรืองานวิจัยที่ตีพิมพ์ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ถึงคุณค่างานเขียนนั้น และพร้อมที่จะหาแนวทางของตนเองได้

ตอนที่สองกล่าวถึงเทคนิคการสอนที่รวมสาขาวิชาบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือทักษะบางอย่างเข้าด้วยกัน การรวมสาขาวิชาที่เอื้อการสอนกันได้ เช่น การนำวรรณคดีในรูปจดหมายมาเป็นแบบฉบับตัวอย่างการเขียนจดหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษารูปแบบ เนื้อหา และนำข้อดีมาเป็นประโยชน์ในงานเขียนของตน เช่น วรรณคดีในรูปของจดหมายเรื่อง School With a Difference โดย Yvonne Meynier เล่าเรื่องพี่น้องสองคนถูกส่งไปอยู่โรงเรียนประจำในฝรั่งเศสระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเยอรมันครอบครองฝรั่งเศสอยู่ ได้เขียนจดหมายโต้ตอบกับที่บ้าน หรือการนำเสนอสุนทรพจน์ที่ตีพิมพ์และมีคุณค่า เช่น “Blood, Toil, Tears and Sweat” ของ Winston Churchill มาเป็นแบบฉบับในการเขียนสุนทรพจน์ที่ตีพิมพ์

การรวมทักษะการพูดและการเขียนด้วยกัน โดยผู้สอนการพูดจะรับช่วงการสอนในการหาหัวข้อเรื่องเนื้อหา โดยนำวัสดุช่วยสอนมาเสริมสร้างการเรียนรู้ เช่น แผ่นภาพ ภาพยนตร์

ทัศนศึกษา การอภิปรายพูดคุย เพื่อเป็นแนวความคิดให้แก่ผู้เรียน ก่อนที่ผู้สอนจะมารับช่วง การสอนเทคนิคการเขียนต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ด้วยวิธีนี้ผู้เรียนจะเข้าใจในเนื้อหาที่ตนเองจะเขียน ได้ดีเพราะได้ใช้เวลาศึกษามาช่วงหนึ่งแล้ว

ตอนที่สามเกี่ยวกับเทคนิคการสอนวิชาการเขียน วิธีจะบรรลุนำมาตามที่คุณสอนต้อง การนั้นผู้สอนจำเป็นต้องบอกความมุ่งหมายของงานเขียนชั้นนั้น ระบุบุคคลที่รับหรืออ่าน และ ความชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ส่วนวน-ลีลา เทคนิค และการเรียนเรื่องเนื้อหาเพื่อที่ผู้ เรียนจะได้ดำเนินการไปในแนวทางที่ต้องการ ผู้สอนจะต้องกระตุ้นผู้เรียนในชั้น ด้วยการตั้ง คำถาม การพูดคุยอย่างเป็นกันเอง รวมทั้งแนะนำแหล่งค้นคว้าให้ผู้เรียน เช่น หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านนอกเวลา และงานค้นคว้าวิจัย เพื่อผู้เรียนจะได้เกิดกำลังใจ ความกระตือรือร้น ที่จะหาหัวข้อเรื่องงานเขียน นอกจากนั้นผู้สอนต้องหาตัวอย่างที่สมเหตุสมผล รวมทั้งเนื้อหาสาระ ที่มีคุณค่าพอแก่การเขียน โดยเฉพาะการเขียนเรื่องที่คุณเรียนแต่ละคนสนใจ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิด ความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มนี้บทความหลายเรื่องที่เน้นให้เห็นว่า การสอนการเขียนที่ดี ควรมีการ เตรียมขั้นตอนการสอนเป็นลำดับขั้น จึงมีการกล่าวถึงขั้นเตรียมการและเทคนิคการสอนการเขียน จดหมายธุรกิจ การจัดบันทึกรวมทั้งเทคนิคการสอนเรื่องความเป็นเหตุเป็นผล (Cause-Effect) ความสัมพันธ์กัน คำเชื่อม (Connectors) รวมทั้งเทคนิคการสอนเรื่องชี้เฉพาะ (Specific) เรื่อง ทั่วไป (Generalization) ในด้านที่จะช่วยให้เกิดความกระจ่างชัด (Clarity) ในงานเขียนด้วย

ตอนที่สี่เกี่ยวกับการประเมินงานเขียน บทความในเล่มนี้เสนอแนะการรวมกลุ่มผู้เรียน วิจารณ์งานเขียนผู้เรียนแต่ละคน (Peer Critiquing) วิธีนี้มีผลดีคือ ทำให้ผู้เรียนฝึกฝนการ วิจารณ์ รับฟังคำวิจารณ์ที่มีเหตุผล ฝึกความช่างสังเกต ทั้งนี้ การรวมกลุ่มวิจารณ์ทำให้ผู้เขียน แต่ละคนได้รับทั้งข้อคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้น เพื่อเสริมความคิดตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อีกทั้ง ฝึกให้ผู้เรียนแต่ละคน มีความช่างสังเกต มองวิเคราะห์งานเขียนของผู้อื่นเพื่อแสวงหาแนวทางการ แก้ไขงานเขียนของตนเองได้

ตอนที่ห้าเกี่ยวกับการสอนคำศัพท์ บทความในหนังสือเล่มนี้แนะนำเทคนิคการสอน โดยให้หาเนื้อความหนึ่งย่อหน้าของนวนิยาย โคลงกลอน ต่างๆ ให้ผู้เรียนค้นหาคำศัพท์ที่ไม่เคย เห็นมาก่อน หรือไม่เข้าใจ นำมาจดลงในสมุดเพื่อค้นหาคำศัพท์จากพจนานุกรม และท่องจำ

การค้นคำศัพท์จะช่วยให้เรียนรู้คำแวลวล้อมเกี่ยวข้องทั้งในด้านเกี่ยวกับตัวภาษาและความหมาย ไกล่เคียงแวลวล้อมต่าง ๆ ผู้สอนจะทบทวนเรื่องเกี่ยวกับคำศัพท์ในชั้นเรียน เช่น คำเหมือน คำต่าง กลุ่มคำที่มีรากศัพท์ บ้างจี้ อุปสรรคเหมือนกัน เพื่อที่ผู้เรียนหาคำในแต่ละกลุ่มให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์

ตอนที่หกเกี่ยวกับเทคนิคการสอนการอ่านและวรรณคดี การสอนอ่านในระดับโรงเรียนมัธยมนั้นควรให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่ตนเองสนใจ ในระดับที่ผู้เรียนสามารถอ่านด้วยตนเองได้ ด้วยวิธีนี้ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เขียนสนใจงานเขียน รักการอ่าน และพัฒนาการอ่านตามลำดับขั้นของตน ผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ตอบคำถาม หรือแนะนำอธิบาย ตอบปัญหาให้แก่ผู้เขียนเท่านั้น

สำหรับการสอนวรรณคดีนั้น ผู้สอนควรจงดการวิเคราะห์ วิจาร์ณ ด้วยผู้เขียนบทความในเล่มนี้เชื่อว่า จะทำให้ผู้เรียน “เข้าถึง” วรรณคดีอย่างเต็มที่โดยปราศจากการชี้แนะจาก ผู้สอน นอกจากนั้นการให้ผู้เรียน “สวมบทบาท” ตัวละครในวรรณคดีที่นำมาเรียน โดยสมมติให้ผู้เรียนเป็นตัวละครนั้นๆ ก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เข้าถึงวิเคราะห์ วิจาร์ณ บทบาทของตัวละครนั้นได้ถึงแก่น

นอกจากนี้ มีบทความในหนังสือเล่มนี้เสนอแนะเทคนิคการสอนที่นำประเภท (Genre) ของวรรณคดีต่างๆ มารวมสอนเข้าด้วยกัน ถ้าปรากฏว่ามีเนื้อเรื่องคล้ายคลึงที่จะสอนควบคู่ขนานกันไปได้เพราะผู้เรียนจะสามารถแยกความเหมือน ความต่างของเนื้อเรื่องจากวรรณคดีประเภทต่างๆ ออกมาได้ และสามารถเรียนรู้ลักษณะวรรณคดีประเภทต่างๆ ไปในคราวเดียวกัน

โดยสรุปแล้ว เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้น่าสนใจ อีกทั้งทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษทุกคนนำไปทดลองปฏิบัติ เพราะลำดับขั้นเตรียมการสอนไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งตัวอย่าง วิธีดำเนินการในชั้นเรียน เช่น วิธีการสอนวิชาการเขียน ในบทความเรื่อง Structuring For Composition โดย Sharon FASTER ได้กล่าวว่าการสอนวิชาเขียนที่ดี ผู้สอนต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน รู้ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอน แผนการสอน และวัสดุที่ใช้ การสอนงานเขียนที่ดีต้องทำตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นเตรียมการ (Prewrite) โดยผู้สอนเตรียมตัวผู้เรียน ศึกษา สนใจ หรือมีแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเขียนงานชิ้นนี้ ด้วยวัสดุช่วยสอนต่างๆ เช่น แผ่นภาพ สไลด์ คำถาม หรือการทัศนศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล ขั้นการเขียน (Write) ผู้เรียนจะมีข้อมูลจากขั้นเตรียมการมาใช้เป็นข้อมูลในการเขียน ขั้นตรวจทาน (Rewrite) ผู้สอนจะแก้ไขตรวจสอบเกี่ยวกับหลักภาษา

ไวยากรณ์ หรือความผิดถูกด้านภาษา และขั้นเขียนเสร็จ (Postwrite) หรือผลงานที่ผู้เรียนแต่ละคนสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆ ได้

นอกจากนี้บทความทุกบทใช้ภาษาเรียบง่าย ไม่มีศัพท์วิชาการมากเกินไป ประกอบด้วยเชิงอรรถ อ้างอิง แหล่งที่มา และบรรณานุกรมในตอนท้าย อีกทั้งบทความแทบทุกเรื่องให้ข้อมูลรายละเอียดแก่ครูภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปปฏิบัติ เช่น บทความเรื่อง Structuring the Classroom for Peer Revision of Composition โดย Lelia Christenbury ได้เสนอการเตรียมงานสอนแต่ละชั้น เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย คือให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถวิจารณ์งานเขียนของเพื่อนร่วมชั้นได้ โดยเริ่มจากการเสนอกิจกรรมเริ่มบทเรียน (Warm-up Activities) การแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีเหตุผล (Logical Student Arrangement) เกณฑ์ในการให้การบ้าน และการประเมินผลที่ทำได้หลายแบบ ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างเอกสารแจกในชั้นเรียนที่กำหนดบทบาทของผู้เรียน หน้าที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบทบาท และวิธีการดำเนินงาน ส่วนอีกด้านหนึ่งของเอกสาร เป็นขั้นตอนการทำงานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม (หน้า 123 – 124) การอธิบายพร้อมทั้งเสนอตัวอย่าง และแนะแนวเช่นนี้จะทำให้ครูสอนภาษาอังกฤษ เกิดความคิดที่จะนำไปปรับปรุงใช้กับชั้นเรียนตน

เป็นที่น่าสังเกตว่า บทบาทของผู้สอนในหนังสือเล่มนี้เปลี่ยนไป ผู้สอนจะเป็นผู้เอื้อให้กิจกรรมในชั้นเรียนลุล่วงไปด้วยดี และผู้คอยอำนวยความสะดวก จัดอุปกรณ์เครื่องมือที่ควรใช้ เป็นเพียงผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ ตอบข้อข้องใจ แนะนำอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถ้าผู้เรียนต้องการ ดังนั้นผู้สอนเป็นเพียงผู้ดำเนินรายการกิจกรรมในชั้นเรียน หรือกำกับการแสดงออกของผู้เรียนไปในทิศทางที่ควรจะเป็นไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมของแต่ละชาติก็ไม่เอื้อให้นำเทคนิคการสอนบางอย่างมาใช้ปฏิบัติ เช่น การรวมกลุ่มวิจารณ์งานเขียนของเพื่อน สำหรับนักเรียนไทยเข้าใจว่าได้ผลปฏิบัติไม่เต็มที่นอกเสียจากจะกำหนดให้หาเฉพาะข้อดีของงานเขียนนั้น เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ “กล้า” วิจารณ์ได้เต็มถ้อยคำ

ดังที่ผู้รวบรวมจัดทำได้กล่าวไว้ในคำนำ วิธีการสอนต่างๆ ที่นำเสนออันล้วนแต่ประสบผลสำเร็จมาแล้วทั้งสิ้น ถึงแม้จะไม่รับประกันทั้งหมด แต่ก็มีผลปฏิบัติออกมาที่น่าพอใจ ดังนั้นครูสอนภาษาอังกฤษจึงไม่ควรพลาดที่จะเลือกอ่านเทคนิคการสอนที่ตนเองสนใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนและเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ตนเอง

พัชรี ขันธรรมมิตร